

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Узп 389/2019
07.02.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Катарине Манојловић Андрић, председника већа, Гордане Џакула и Бисерке Живановић, чланова већа, са саветником Весном Мраковић, као записничарем, одлучујући о захтеву Агенције за реституцију Републике Србије, Јединице за конфесионалну реституцију из Београда, Масарикова 5, за преиспитивање судске одлуке - пресуде Управног суда 6 У 8831/16 од 06.11.2019. године, са Републиком Србијом, чији је законски заступник Државни правобранилац Републике Србије, Београд, Немањина 22-26, као противном странком и са Јеврејском општином АА из ..., ..., у предмету враћања имовине, у нејавној седници већа, одржаној дана 07.02.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

Захтев се **УВАЖАВА** и **ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ** пресуда Управног суда 6 У 8831/16 од 06.11.2019. године, тако што се **ОДБИЈА** тужба Републике Србије.

Образложење

Побијаном пресудом уважена је тужба Републике Србије, поништено је делимично решење Агенције за реституцију Републике Србије, Јединице за конфесионалну реституцију број .. од 01.06.2016. године и предмет је враћен надлежном органу на поновно одлучивање. Оспореним делимичним решењем тачком 1. диспозитива утврђује се Јеврејској општини АА право на реституцију у виду новчаног обештећења, а на име одузетог врта на кат. парцели бр. ..., површине 41м², уписаној у ЗКУЛ бр. ..., КО ..., која данас одговара деловима кат. парцела бр. ..., КО ... – ..., тачком 2. диспозитива утврђује се да је Република Србија обвезник новчаног обештећења за имовину ближе описану у тачки 1. диспозитива овог решења, тачком 3. диспозитива одлучено је да ће о висини и начину обештећења бити накнадно одлучено.

У захтеву за преиспитивање побијане пресуде, поднетом због повреде закона и повреде правила поступка, подносилац истиче да не стоји констатација из побијане пресуде да из стања у списима предмета не може да се закључи на основу чега је тужени нашао да се одузимање имовине у поступку реамбулације може подвести под друге акте којима је вршено одузимање имовине, јер све јавне исправе које се налазе у списима предмета јасно и недвосмислено потврђују одузимање права својине на имовини која је предмет враћања у поступку реамбулације катастра. Предлаже да Врховни касациони суд захтев уважи, а побијану пресуду укине или преиначи.

Република Србија није доставила одговор на захтев, који је уручен Државном правобраниоцу Републике Србије.

Јеврејска општина АА није доставила одговор на захтев, који јој је уредно уручен.

Поступајући по поднетом захтеву и испитујући побијану пресуду у границама захтева у смислу одредбе члана 54. Закона о управним споровима ("Службени гласник РС" 111/09), Врховни касациони суд је нашао:

Захтев је основан.

Према разлозима образложења побијане пресуде, оспореним решењем је повређен закон на штету Републике Србије, јер из стања у списима предмета не може да се закључи на основу чега је тужени орган нашао да одузимање имовине у поступку реамбулације може да се подведе под друге акте којима је вршено одузимање те имовине, без тржишне накнаде, позивајући се на одредбе члана 1. и члана 3. тачка 2) Закона о враћању (реституцији) имовине црквама и верским заједницама. Управни суд је нашао да разлози образложења оспореног решења не садрже прописе којима је регулисана реамбулација, нити појам ове материјалне радње из 1954. године, као ни основ за закључак да се ради о акту – радњи државног органа којом је имовина одузета верској заједници без тржишне накнаде, због чега је, по оцени Управног суда, оспорено решење донето уз повреду одредбе члана 199. став 2. Закона о општем управном поступку.

Оцењујући законитост побијане пресуде, Врховни касациони суд налази да се основано наводима захтева указује на то, да је пресудом повређен закон.

Одредбом члана 1. Закона о враћању (реституцији) имовине црквама и верским заједницама ("Службени гласник РС" број 46/06) је прописано да се тим законом уређују услови, начин и поступак враћања имовине која је на територији Републике Србије одузета од црква и верских заједница, као и од њихових задужбина и друштава, применом прописа о аграрној реформи, национализацији, секвестрацији и других прописа који су донесени и примењивани у периоду од 1945. године, као и свим другим актима којима је вршено одузимање те имовине без тржишне накнаде.

На основу одредбе члана 3. тачка 2) истог закона, поједини изрази употребљени у овом закону имају следеће значење: под актима одузимања подразумевају се правни акти који су имали непосредно дејство, као што су прописи, пресуде, одлуке, решења, други правни акти, као и материјалне радње државних органа путем којих је имовина одузимана.

Одредбом члана 38. Закона о национализацији најамних зграда и грађевинског земљишта ("Службени лист ФНРЈ" бр. 52/58... 1/63) је било прописано да грађевинско неизграђено земљиште које је национализовано остаје у поседу ранијег сопственика све док га он на основу решења Општинског народног одбора не преда у посед општини или другом лицу ради изградње зграде или другог објекта или ради извођења других радова.

По налажењу Врховног касационог суда, не могу да се прихвате разлози образложења побијане пресуде према којима је оспорено делимично решење туженог органа донето уз повреду одредбе члана 199. став 2. Закона о општем управном поступку. Ово стога, што из списка предмета управног поступка и разлога образложења оспореног решења несумњиво произлази да предметна катастарска парцела ... КО ... не постоји у катастру земљишта од 1954. године, јер је реамбулацијом поништена и припојена кп. бр. .. КО ... - ... и на тај начин фактички одузета од Јеврејске вероисповедне општине у ..., чији је правни следбеник Јеврејска општина АА.

Међутим, катастарска парцела бр. .. КО ... је и даље егзистирала у земљишној књизи све до успостављања катастра непокретности 2011. године, када је правно и фактичко стање усаглашено. У катастру непокретности је на катастарској парцели новог премера бр. .. КО ... – ..., чији делови одговарају између осталог и предметној катастарској парцели бр. .. КО ..., као ималац права коришћења укњижена ББ која је у катастру земљишта била уписана као држалац катастарске парцеле .. КО ... – ..., али не и правни претходник подносиоца захтева који је у земљишној књизи био укњижен као корисник катастарске парцеле бр. .. КО ..., јер је она у поступку реамбулације припојена катастарској парцели бр. .. КО ...– Код изнетог Врховни касациони суд налази да је тужени орган правилно закључио, и у образложењу оспореног решења дао довољне и правно ваљане разлоге, да Јеврејска општина АА, као правни следбеник Јеврејске вероисповедне општине у ..., има право на реституцију предметног земљишта у виду новчаног обештећења.

Врховни касациони суд налази да не може да се прихвати став Управног суда да разлози образложења оспореног решења не садрже објашњење појма реамбулације, као ни основ за закључак да се ради о акту – радњи државног органа којом је имовина одузета верској заједници без тржишне накнаде. По оцени овог суда, оспореним делимичним решењем је објашњен појам "реамбулације", као и разлози који су орган определили при доношењу оспореног делимичног решења. Наиме, у оспореном решењу се изричито наводи да је реамбулација допуњавање и исправљање топографских карата и катастарских планова на терену допунским премеравањем на основу ранијих премеравања нумеричком, електронском, аерофотограметријском, фотограметријском или графичком методом. Доносилац оспореног решења је јасно, недвосмислено и правилно заузео став да се у конкретном случају ради о земљишту одузетом реамбулацијом од правног претходника подносиоца захтева, те да подносилац захтева има право на враћање тако одузетог земљишта у смислу одредбе члана 1. у вези члана 3. тачка 2) Закона о враћању (реституцији) имовине црквама и верским заједницама, па су супротни наводи захтева неосновани.

Имајући у виду све изложено, Врховни касациони суд је захтев уважио и преиначио побијану пресуду на основу одредбе члана 55. став 2. Закона о управним споровима.

ПРЕСУЂЕНО У ВРХОВНОМ КАСАЦИОНОМ СУДУ

дана 07.02.2020. године, Узп 389/2019

Записничар,
Весна Мраковић, с.р.

Председник већа – судија,
Катарина Манојловић Андрић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић